

je, ko se razvrstijo po celi cerkvi in leže v prelepi pesmi pozdravijo Marijo, presunljivo, ko zapuščajo 14. avgusta cerkev s pogledom vedno uprtim na Marijin oltar, s solzami v očeh in z nežno poslovilno pesmijo na ustnih. Tako mirnih, skromnih in pobožnih romarjev si veliko želimo in vabimo, naj zopet letos pridejo, kate-ri količkaj morejo. Žrtev je gotovo mnogo, pa dušnih koristi tudi. Pristrčno vabljeni pa so tudi častilci Matere božje od blizu, zlasti iz vseh sosednjih župnij, da se odtrgajo vsaj za en dan od vsakdanjega dela in skrbi pa posvetijo skrb svoji duši v romanju k Materi božji na Sladko goro!

Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah. Tukaj imamo letno štiri sejme, ki se zadnji čas vedno bolj uveljavljajo. Tudi zadnji sejem dne 15. julija je bil dober. Da se ne morejo tukajšnji sejmi bolj razviti, je razlog v tem, ker ni tukaj mostne tehtnice za tehtanje živine. Prav bi bilo, da bi se za to pobrigala občina Sv. Krištof ali pa Marija Gradec, lahko pa tudi obe skupaj. Je vse eno, ali je tehtnica pri postaji Rimske toplice v Marijagraški občini ali pa v Smarjeti v Krištofski občini.

Lokavc pri Rimskih toplicah. Najhujše smo bili letošnje leto prizadeti po vremenskih nezdah v celem okraju ravno pri nas. Dne 17. maja je toča okrog cerkve sv. Kolumbana vse pobelila. Še hujšo škodo pa je povzročil naliv na Petrovo 29. junija, ko je z naših bregov odneslo vso rodovitno zemljo. Istotako je bila po nalivu prizadeta tudi sosednja katastralna občina Poneče, kjer jim je skoro popolnoma uničilo občinsko cesto, ki pelje na banovinsko cesto proti Rimskim toplicam. Vsled tega prosimo pomoči javna oblastva.

Laško. Dne 25. julija je obhajal 40letnico mašništva monsig. dr. Franc Kruljc, dekan v Laškem. Rojen je bil 11. 5. 1873 v Dobovi pri Brežicah, v mašnika posvečen 25. 7. 1896 po treh letih teoloških študij; 8. 5. 1909 je bil na graški univerzi promoviran za doktorja teologije. Od leta 1897 do leta 1903 je služboval kot kaplan v Smartnem pri Saleku, v St. Ilju v Slov. goricah in v Zalcu, od leta 1903 do 1907 pri sv. Magdalen v Mariboru, od leta 1907 do leta 1909 pa v mariborski stolnici. Istega leta 1. 3. je bil ustoličen za nadžupnika in dekana obširne laške dekanije, katero vodi že 27 let. Dekan g. dr. Kruljc je mož jekdenega značaja in neumorne delavnosti. Marsikomu znana znamenita laška cerkev, ki je bila precej zapuščena, je po njegovih zaslugah že temeljito popravljena od zunaj; sedaj se pa popravlja v notranjosti, kjer se bodo odstranili nepotrebni zidovi. Nad 900 let stara cerkev bo nudila novo sliko. G. jubilar izven cerkve posebno deluje kot vodja cerkvenih organizacij, kakor Marijinih družb, tretjega reda in Katoliške akcije itd. Dekan dr. Kruljc se udejstvuje ne samo kot goreč cerkven govornik; izpod njegovega peresa je izšel molitvenik »Prijetelj možem in mladenci«, ki je obenem stanovsko poučna knjiga za našo moško mladino. Leta 1927 je spisal šmarnice »Marija, vzor človeškega življenja«. Za svoje vzorno udejstvovanje na dušnopastirskem polju je bil imenovan od strani višje cerkvene oblasti za papeževoga tajnega komornika. G. jubilaru, ki je še čil, zdrav in mladosten, želi cela nadžupnija kakor tudi vsa dekanija, da bi dočakal svoj zlati duhovniški jubilej v blagor vdanih mu župljanov. Bog ga ohrani do skrajnih mej življenja!

Sv. Rupert nad Laškim. Jaka: Ali si že slišal, Miha, da so naši sosedje Kalobčani svojo občino, katero so jim pofarji l. 1933 vzeli, sedaj spet nazaj dobili? Miha: Res je, Kalobčani so se z malimi izjemami postavili kakor en mož, za-

htevali svojo pravico, in oblast je popravila krivico in jim priznala pravice. Jaka: Kako da Ruperčani še nadalje hrepenijo po lastni občini in da ni upanja, da bi se tudi njim vrnila pravica? Miha: Veš, Jaka, če brat brata izda, se mora zgoditi to, kar se je zgodilo Ruperčanom. Vsak pameten Ruperčan, ki danes na lastni koži vedno bolj čuti krivico, ki se je l. 1933 zgodila naši stari občini, katero so razrezali na posamezne kose, vsak pameten človek danes obžaluje svojo zaspanost! Naši možje, ki so sicer dobri, pa so se dali preslepiti od širokoustnih samostojnežev, da so preklicali svojo besedo, dasiravno je nad 70% vseh bivših občanov zahtevalo staro občino. Vendar pa je nasprotnikom uspelo, da so premotili naše ljudi. Jaka: Jaz pa še vedno upam, da bo oblast poslušala pravične ljudi, ne pa politične mešetarje in bo ugodila veliki večini 70% vseh občanov! Miha: Bog daj, da bi tudi v naši občini zavlada zopet pravica, saj smo siromaki že itak zadosti veliki!

Kako naj krajevne Kmečke zveze praktično delajo?

(Konec.)

Poleg tega bolj propagandnega dela pa je treba takoj začeti tudi s praktičnim. Poskrbite, da se bo izdelal približni načrt (Idejna skica) in približni proračun. Ugotovite, kdo vse je dolžan prispevati za to napravo in sploh, kako urediti financiranje tako, da interesi ne bodo preveč obremenjeni.

V tej zvezi moram pa še nekaj silno važnega omeniti. Nobena stvar ali naprava na svetu ne more zadovoljiti vseh ljudi, vsaj ne v enaki

meri. Poleg tega pa nam ne manjka ljudi, ki se vsled svoje starokopitnosti ali zavisti čutijo poklicane, da ovirajo sieherni napredek. Okrog takih se začnejo polagoma zbirati tudi ostali nasprotniki. Tako imamo brž dve akciji: Za in proti, in potem pobiranje podpisov, vloge, protesti, deputacije, — eni za, drugi proti. Koliko jeze in preprirov, koliko brezuspešnega dela!

Zato Vas nujno opozarjamo, da pri vsaki taktični akciji morebitna nesoglasja med seboj poravnate, oz. nezadovoljneže in nergače na kak drug način potisnete v kot, da se boste lahko opirali na močno večino prebivalstva oz. interesentov.

V svojih pisemnih vlogah in prošnjah se ne smete omejiti le na to, da za neko stvar prosite ali jo zahtevate. Prošnjo ali zahtevo je treba vsestransko utemeljiti in opremiti s podatki v smislu prednjih navodil. Osebnostno pa intervenirajte le v izrednih slučajih.

Pri Vašem delu bodite vztrajni!

Stari znani pregovor pravi: Nobeno drevo ne pade pod prvim udarcem. Nobena, zlasti večja, stvar ne more biti izpeljana brez dolgotrajnega dela in priprav. Zavedajte se tega in nato opozarjajte tudi druge člane, ker se le prerado zgodi, da postanejo nestrpni.

Krajevne kmečke zveze! Na delo! Potrudite se in sestavite čimprej svoj delovni načrt! Pošljite ga na vpogled Osrednji pisarni Kmečke zveze. Iz štajerske pa okrožni pisarni KZ v Mariboru, Aleksandrova cesta 6-I. Tisto organizacijo, ki si bo med prvimi izdelala dober program, bomo na tem mestu javno pohvalili.

Navodila za praktično delo krajevnih Kmečkih zvez pa s tem seveda še zdaleka niso izčrpana. Zato se bomo ob priliki še kaj pomenili.

Ž e n s k i s v e t

Mati — vzgojiteljica.

(Nadaljevanje.)

Otrok ima vse polno dobrih in slabih nagnenj, ki se potem v danih prilikah dalje razvijajo. Čim vestnejša in boljša vzgojiteljica je mati, tem manj se bodo kazale otrokove slabosti, ker bo pač vsa vzgoja usmerjena v dobro, pozitivno plat, ki bo dajala prednost razvoju dobrih sil v človeku.

Slabe lastnosti, katerih ne sme mati nikdar spregledati in jih mora dosledno zatirati, so: laž, iz nje izvirajoča kraja, trma in surovost.

Odkod in zakaj se pojavi pri otroku laž? Tu je več vzrokov. Če se je mati res posvetila svoji sveti dolžnosti — vzgoji, ji pač ne bo težko odkriti pravih virov in poiskati leka bolezni.

Morda obdaja otroka lažno ozračje že v domači hiši? Če nista oče in mati odkritosrčna do vseh, če otrok opaža prijaznost in sladkobesednost pred očmi drugih, za njih hrbtom pa obratno — moremo li potem pričakovati iskrenosti od otroka, ki je najboljši opazovalec in posnemovalc?

Dostikrat je res težko priznati resnico in ostati pri njej, a vseeno je lažje, kakor biti priča otrokovega spoznanja, da so njegovi starši lažnivci. Lažniva okolica izredno naglo vpliva na otroka, ki se ji prilagodi, da niti sam ne ve, kdaj. Starši, ki svojemu otroku objublajo vse mogoče, a nikdar ne izpolnijo tega, ga navajajo v laž. Naš velik vzgojitelj Slomšek je dejal: »Lažnivci in lažnivke si izrediš, ako jim obetaš, pa ne daš; ako vpričo otrok drugim objubiš, pa objube ne izpolniš; če otroka prehujo primeš, kadar kako škodo naredi; če se ti dobro zdi, kadar otrok prav na debelo govori, pristavlja in

hahlja, več pove kakor je res; kadar oče otrokom naroči: materi tega ne pravi, to zamolčati; ako jim pomagaš, da se izgovarjajo, ali jih celo pohvališ, da so se tako zvito osekali, ako jim daješ med lažnivce hoditi in jih poslušati.«

Starši, ljubite vi sami odkritost in ne bo vam težko vzgojiti poštenih, resnicoljubnih ljudi!

Pri nekaterih otrocih opazimo izredno razvito domišljijo, ki jih privede tudi tako daleč, da v svojem pripovedovanju ne ločijo več resnice od izmišljotine. Tak otrok živi v svojem čudovitem pravljicnem svetu, ki mu ga pa ne smemo prehitro iztrgati, temveč ga moramo polagoma uvajati v resnično življenje. Nikdar ne smemo otroka v takem slučaju kaznovati, ampak ga lahko opozorimo, da ni vse to resnično, kar nam pripoveduje.

Otrok se zlaže pogosto tudi iz strahu. Včasih se mu kaj ponesreči, da kaj razbije ali podobno, in si tega ne upa priznati. To je dokaz, da naša vzgoja ni pravilna. Otroka moramo vzgajati v zaupanju, da bo vedno našel pri nas razumevanje in ljubezen, ne pa nevolje, obsojanja ter kazni, tako da si nam drugič ne bo upal priznati svojega dejanja, ampak si bo izmislil vse mogoče laži. Vzgojiteljica mora znati pravično presoditi vsa otrokova dejanja, potem je lahko uverjena, da ji bo odkritosrčno priznal svoj prestop, zlasti še, če bo našel pri njej zadostno mero ljubezni.

Posebno pozornost moramo posvetiti laži, ki izvira iz prijateljstva. Ta laž se pojavlja največ v šoli ali v zavodih, kjer biva dosti gojencev skupaj. Zalotimo jo pa tudi v domači družini, ko pomaga otrok na ta način svojemu bratu ali tovarišu pred kaznijo in ga zagovarja na vse mogoče načine ter ne prizna njegovega prestop-

ka. Ta laž po svojem nagibu ni toliko pogrešna, ker je vzkllla iz prijateljstva, a kljub temu je ne smemo prezreti, ker ne dopustimo, da iz prijateljstva kljuje neresnica. Otroka v tem slučaju opomnimo, da je mnogo lepše odkrito priznati resnico, kakor pa z lažjo zagovarjati prijatelja.

Otroka, ki se zlaže, ker se hoče maščevati nad kom ali mu škodovati, poučimo na lep način, kako nizkotno in človeka nevredno je maščevanje. Laž iz maščevanja se kaj rada pojavlja pri otrocih, ki imajo škodoželjne in maščevalne starše.

Pa tudi koristi si išče marsikatero dete z lažjo. Če opazi pri tem uspeh, se bo drugič prav gotovo spet poslužilo istega sredstva, ki mu je prvič pripomoglo do koristi.

Nekateri otroci pa so podvrženi bolezenski lažnivosti, ko lažejo vsevprek in nimajo pri tem nobenih posebnih namenov. Lažejo pač, ker imajo bujno razvito domišljijo in še talent za izražanje. To laž je treba zdraviti kakor bolezen z veliko potrpežljivostjo, razumevanjem in ljubeznijo.

Ko zdravimo laž, moramo biti dosledno na delu. Nikdar ne smemo slepo gledati na otroka ter mu vsega verjeti. Polskati moramo najprej vzroke njegovih laži — osvetliti ozadje — in potem se lotiti zdravljenja na najobširnejši način.

Snaga je prvi pogoj zdravja!

Zdravje je pol življenja!

Zračenje posteljnine.

Postelja je prostor, v katerem preživimo približno polovico svojega življenja, če ne mislimo na vse mogoče bolezni, ki nas pogosto priklenijo na posteljo za dolgo dobo. Zato je velike važnosti ravnanje z njimi in to zlasti v zdravstvenem pogledu.

Ker se nabere v postelji vedno dovolj prahu in zoprnega vonja po znoju, jih moramo pogosto in temeljito zračiti. Ponekod vidimo blazine, odeje in rjuhe po cele dneve na soncu. Razumljivo je, da homo s pretiranim izpostavljanjem vročemu soncu posteljnini več škodill nego koristili. Še mnogo slabše pa je, če nikoli ne postavimo žimnic, pernic in odej na sonce in zrak. Človeško telo izpariva pot, ki zalde v puh in se ga navzame vsa posteljnina. V perju, zlasti v puhu, se zaplođe bacili, ki so nevarni v bolezni. Zelo zoprna pa je tudi sam vonj po potu, ki te objame zvečer, ko se vležeš v posteljo, če je nisi čez dan dobro prezračila.

Vsako jutro moramo posteljo razgrniti ter razložiti posamezne kose po stolih, če je mogoče tako, da jih obseva jutranje sonce. Okna odpremo na stečaj. Preprih nam najprej odnese ves neprijeten vonj. Če se posteljnina dobro prezračila, se nam zdi zvečer lot sveža in se z ugodnim občutkom vležemo k počitku.

Kadar pa mislimo na temeljito čiščenje naših postelj, si izberemo neprevroč, vetroven dan in znošimo vse na prasto, kjer vse stepemo, skrtačimo in prezračimo. Zračenje ob mrzlih dneh je istotako priporočljivo.

Če pravilno ravnamo s posteljnino, si jo dolgo časa ohranimo v dobrem stanju, a poleg tega si tudi v zdravstvenem oziru koristimo.

Snaga pri molži.

Nikoli ne moremo dovolj poudariti, kolike važnosti je snaga zlasti pri molži. Da se nam mleko pokvari, da nima prijetnega okusa, da tudi sirovo maslo ali sir nista dobra, temu je največkrat kriva nesnažnost.

Predvsem moramo poskrbeti za zračne, svetle in snažne hleve. Krave morajo imeti suho in čedno ležišče. Na mokri in umazani stelji ne more biti snažna živina. Zato moramo gnoj spravljati sproti izpod živine ter ji dobro nastiljati.

Hlev je treba večkrat prezračiti, zlasti pred molžo. To je priporočljivo radi tega, ker se razredčijo plini, ki se naberejo v hlevu, predvsem amonijak. Ti plini vplivajo slabo na živino in na mleko.

Predno pričnemo molziti, moramo kravi očistiti vime z mlačno vodo ter ga obrisati s snažno krpo. Opazila sem že, da je dekia umivala vime v golidi, v katero je potem namolzia mleko. Da to ne odgovarja higijenskim predpisom, mislim, ni treba še poudarjati. Posoda, v katero molzemo, mora biti povsem čista, prav tako roke in obleka, ker se z umazane obleke hitro zanese nesnaga v mleko.

Pomolziti moramo mleko do zadnje kapljice. Vsaka ve, da je zadnje mleko v vimenu najboljše, ker ima največ tolišče. S temeljito molžo koristimo tudi kravi, ker se kaj rade pojavijo v vimenu bolezni, ako površno molzemo.

Pomolženo mleko precedimo v čiste posode in ga shladimo, ako ga takoj ne skuhamo, ker sicer se nam ob veliki vročini rado skisa. Hranimo ga tudi na hladnem prostoru.

Ne uživajmo vročih jedi!

Če uživamo prevroča jedila, si pokvarimo želodec in zobe. Ako hočemo imeti od zaužite hrane pravo korist, jo moramo dobro prežvečati, da se v ustih porneša s slino. S tem olajšamo delo želodcu. S prevročo hrano si lahko nakoplujemo želodčno bolezen, ki se čisto razvije v raka.

Zelo škoduje vroča jed tudi zobem. Sklenina ali emajl, s katero je zob zavarovan, vsled vročine rada razpoka in zob začne počasi razpadati. Posebno nevarno pa je za želodec in zobe, če po topli jedi pijemo mrzle pijače.

Marsikdo si ohlaja jed s tem, da piha v njo. To opazujemo čisto pri materah, ki hranijo otroke. Mislim, da vemo vse, da ima vsak človek v sebi nešteto bolezenskih kal — bacilov in to tudi zdravi ljudje, ne samo bolnik, ki jih s pihanjem izdihava v jed. Tako pridejo te kal v otrokova usta, v želodec in čreva, kjer morejo povzročiti marsikakšno bolezen. Pa tudi prav posebno lepo ni, pihati v jedi. Bolje je nekoliko počakati, jed premešati ter jo postaviti na hladen prostor.

S pravilnim ravnanjem pri naši prehrani bomo mnogo pripomogli k našemu zdravju.

Zdravilna vrednost sadja.

Dostikrat smo že slišale, kolikega pomena je uživanje sadja za naše zdravje. Sadje vsebuje posebne snovi, ki so izredne važnosti za človeški organizem. Z njim si moremo celo zdraviti različne bolezni.

Znano je, da je zlasti grozdje bogato na redilnih in zdravilnih snoveh. Za čiščenje krvi zaužij vsako jutro približno pol kg črnega grozdja.

Jabolka so priporočljiva proti glavobolu. Če si duševno utrujen, ti bodo jabolka to utrujenost pregnala. Zelo dobro učinkujejo tudi proti zaprtju.

Gosto kuhane jagode so dobro zdravilo proti črevesnemu katarju.

Kuhane brusnice s sladkorjem so dobro sredstvo proti kašlju, posušene brusnice učinkujejo proti driski, v žganju namočene pa olajšajo bolečine v trebuhu.

Za ljudi, ki trpijo vsled nerednega delovanja črev, je priporočljiva sadna kura, pri kateri mo-

ramo vztrajati precej časa, da dosežemo zaželjen uspeh. Zvečer, preden gremo spat, pojemo par radičevih korenin, ki jih dobro zabelimo. Zjutraj na tešče zaužijemo jabolko, spomladi pomarančo, a pozimi smokve. Dobro je tudi, če to sadje uživamo menjaje, n. pr.: danes zjutraj jabolko, jutri smokve, potem pomaranče itd. To je treba včasih ponavljati par tednov, uspeh dosežemo prav gotovo.

Posebni ljubitelji sadja so otroci. Ne prikrajšujmo jim tega užitka, saj jim z njim le mnogo koristimo! Uživajo naj sveže, kuhano in konservirano sadje v vseh letnih časih.

Peter Rečetar rečetari.

Koračnica JNS. Na zadnji seji je JNS določila tudi svojo koračnico. Vzeli so znano besedilo: »Star soldat po cesti gre, čik pobera in ga sne.«

Manifest JNS. G kolega Pero je izdal manifest, ki ni fest! Prejšnji JNS se zahvaljuje za njeno delo! S tako zahvalo stopa sedaj pred narod, ki naj veruje, da je sedaj JNS nova! S tem manifestom ga je moj kolega zelo polomil. Jaz mu ne morem pomagati, ako ima takega čudovitega tajnika!

15letna šola. V Belgradu so vpeljali novo šolo. Če kdo strelja na ministrskega predsednika in ga ne zadene, mora hoditi 15 let v šolo, da se to nauči.

Nov parlament. Naš novi parlament bo že star, ko ga bodo otvorili, tako dolgo ga že zida-jo. Sedaj ga pa spet ne bodo mogli otvoriti, ker ga morajo zaradi novih razmer prezidati. Voja Lazič je namreč vpeljal navado, da vsak poslanec lahko tvori klub in da mora imeti svoje klubske prostore. To prakso se sedaj začeli tudi drugi vpeljavati in tako dobijo v parlamentu — zastoj stanovajne! Isto prakso je vpeljal tudi Arnavtovič, ki ima sedaj tudi svojo lastno celico, katero si je zasigural kar za 15 let.

Vodja francoskih socialistov pride v Jugoslavijo, da bo videl, da je res, da ima tudi vodja jugoslovanskih socialistov palače in bogastva, kakor jih ima on.

Nemci so veliki reveži! V Berlinu nimajo ognja in tako so morali sedaj posebni tekači iz Grčije, Jugoslavije, Madžarske, Avstrije in Češko-slovaške ponesti baklo v Berlin, da so tam zopet lahko našgali ogenj.

Kaj se godi v Španiji? Večtedenska bikoborba.

Zborovanje Društva narodov. Za izpremembo so velesile napravile zborovanje društva narodov v zraku in sicer nad španijo, kjer se srečujejo aeroplani vseh teh velesil. Kot pozdrave so vpeljali precej vroče poljub na razdaljo skozi strojne puške.

1000 — Din

je izplačala

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

vdovi gospoda Ivana Drahtschneiderja, ki ga je ubila elektrika pri snemanju zastave. Pokojni je bil ce-loleten naročnik »Nedelje«, za katero je plačal Din 24.— v januarju. Ko se ob tej priliki zahvaljujemo Vzajemni zavarovalnici in jo vsem toplo priporočamo, prosimo vse naročnike, da opozorijo na zavarovanje »Nedelje« ce-loletnih naročnikov svoje prijatelje in znanca!